



# Hogati lelató

| CSÍKRÁKOS KÖZSÉG LAPJA | 2020. MÁJUS–JÚNIUS

Beszélgetés Máthé Melindával,  
Csíkrákos község jegyzőjével

## Jó irányban változtak a törvények

A folyamatosan változó törvények nyomkövetése még a szakemberek számára is komoly kihívást jelent. Egy ingatlan bejegyzése, vagy a tulajdonjog körüli ügyintézés során nehéz eligazodni a törvénykezés keszkesza világában. Néhány alapvető kérdésben Máthé Melindától, Csíkrákos Község jegyzőjétől kapunk felvilágosítást.

– Beszélgetésünk elején említette, hogy jó irányban változott a földtörvény. Ennek egyik része a birtoklás bejegyzését teszi lehetővé. Mit kell erről tudni?

– Az egyik legfontosabb változás, hogy bejegyezhető a birtoklás. Különválasztjuk a tulajdonjogot a birtoklástól. A tulajdonjog Csíkrákos viszonylatában eléggé rendezetlen a magánszemélyeknél, mert kevés birtoklevél adódott ki. 2004 előtt – mielőtt közigazgatásilag önálló községgé vált Csíkrákos – szinte nem adtak ki birtoklevelet. Igyekszünk felzárkózni, de nagyon nehéz. Feladatkörünkben talán a birtokba helyezés a legnehezebb.

Az emberek a különböző földtörvények alapján kérték vissza a területeket, ezekre megvannak a jóváhagyások. Mi ezeknek a jóváhagyásoknak az alapján adjuk ki a birtokleveleket.

*folytatás a 4. oldalon*

## Tovább szépülhet templomunk



**A** Bethlen Gábor Alapkezelő támogatásával idén is folytatható a templom restaurálása községünkben. Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár közbenjárására a Magyar Kormány a tavaly a torony felújítását, idén a templomhajó külső restaurálását támogatta. A hajótest külső falán végzik el a falképek kutatását, restaurálását, ugyanakkor a falak festésére is sor kerül. A munkálatok a teljes csatornahálózat kicserélését is magukban foglalják. A felújításokat

Czibalmos Attila restaurátor vezetésével végzik, és a tervek szerint a templom búcsús ünnepére, szeptember 8-ra be is fejezik. A templom köré felállított állványzatot ezúttal is a Gyulafehérvári Érsekség biztosította. Ezúton is köszönetet mondunk az érsekségnek és mindazoknak, aki részt vettek az állványok lerakására szervezett kalákában. (D. D.)



## Újra a hivatal hatáskörében az urbanisztikai engedélyezések

Négy év után újra a csíkrákosi polgármesteri hivatalban lehet rendezni a község közigazgatási területéhez kapcsolódó urbanisztikai kérdéseket, mivel július elsejétől újra van szakfelügyelője a hivatalnak. Az urbanisztikai engedélyek kibocsátásáért eddig a megyei tanács illetékes osztályához kellett forduljanak a polgárok, mivel a hivatal nem rendelkezett szakfelügyelővel. A jó hír,

hogy mostantól minden ilyen kérdést helyben lehet intézni. A hivatal urbanisztikai felelőse Antal Edith lett, akit munkanapokon a hivatalban vagy a szolgálati telefonszámon (0758-533482) érhetnek el.

A község általános rendezési tervének az engedélyeztetése is folyamatban van, így a rendezési terv kapcsán további változtatásokra már nincs lehetőség. (D. D.)

## Pótzsákok a kukába nem férő hulladéknak

Az Eco-Csík Kft. Térségi Hulladékgazdálkodó Vállalat az elmúlt napokban értesítést küldött a térség polgármesteri hivatalaihoz, amelyben arra hívja fel a lakosság figyelmét, hogy a cégnek nem áll módjában a szerződött méretű kuka tartalmát meghaladó hulladék ingyenes elszállítása. A kuka mellé kihelyezett többlethulladékot csakis szervezeten, fizetett szolgáltatásként szállítják el – hívják fel a figyelmet a közleményben. Eszerint a többlethulladékot vagy a kukába nem férő hulladékot a szokásos hulladékszállítási napokon csakis előre megvásárolt pótzsákokban szállítja el a cég. Ezeket a 120 literes pótzsákokat 17 lejért a cég titkárságán (Csíkszereda, Akác utca 1. szám), a csíkszeredai Harvíz-pénztárakban (Akác utca 1. szám, Decemberi forradalom utca 17. szám) vagy a számlakihordóktól lehet megvásárolni. Ezen kívül, a kukába nem férő hulladékot külön szállítással, külön megrendelésre bármely munkanapon elszállítják. Bővebb információk a [www.ecocsik.ro](http://www.ecocsik.ro) weboldalon.

## Vadkár: 24 órán belül jelenteni kell

Egyre nagyobb gondot okoz megyeszerte a vadkár kérdése, és ez alól községünk sem képez kivételt. Az idén egy pónilovat ölt meg a medve. A polgármesteri hivatal ezúttal is felhívja a lakosság figyelmét, hogy a vadkárt egy napon belül be kell jelenteni a hivatalban, ahol segítenek a dokumentumok kitöltésében. A károsított a bejelentéshez magával kell vigye az elpusztított állat vagy adott esetben a földterület tulajdonjogát igazoló dokumentumot. A kárbejelentés iktatását követő 24 órán belül összehívják az elbíráló bizottságot, amelyben helyet kap a vadászegyesület, a környezetvédelmi-, az állategészségügyi- és a mezőgazdasági igazgatóság képviselője. A bizottság egy kártérítési aktacsomót állít össze, amelyben a kár értékét is felbecsülik, figyelembe véve a tulajdonos nyilatkozatát. Az ügycsomót a brassói székhelyű Regionális Erdészeti Őrséghez továbbítják, amely dönt a kárigénylésről. Bár a kártérítés kifizetése elhúzódik, mégis arra biztatjuk a gazdákat, hogy kár esetén igényeljék a kártérítést az államtól.

## Adatfrissítés

Csíkrákos község polgármesteri hivatalának mezőgazdasági irodája felhívja a lakosság figyelmét, hogy minden olyan földtulajdonos, gazda, aki nem igényelt APIA támogatást, keresse fel a mezőgazdasági irodát folyó év július 10-ig adatfrissítés céljával. Kérik, hogy tegyenek eleget a felkérésnek, hogy mindenkinél megfelelő adatok kerüljenek a nyilván tartóba. (D. D.)

## Éjszakai járőrszolgálat

A község területén minden éjszaka 22-06 óra között járőrszolgálat van. A lakosság is élhet a bejelentés lehetőségével ebben az időszakban. Tűz esetén, vagy bármilyen gyanús mozgás esetében hívható a 0786-036942-es telefonszám, amelyen az éjszakai szolgálatot teljesítő személyt érik el. (D. D.)

# Változtatni nem lehet – egyelőre



FOTÓ: DACZÓ DÉNES

Összességében nagyon jól haladnak az útfelújítási munkálatok a községben, a már előkészített útszakaszokra júliusban az első rend aszfalt is rákerülhet. Viszont a munkálatokkal párhuzamosan sok előre nem látott tényezőre is fény derül. A tervek ugyanis négy évvel ezelőtt készültek, azóta sok minden megváltozott. A felújítás egy jóváhagyott terv alapján készül, és utólagos módosításra nincs lehetőség, amíg a pályázatot el nem számolják – hangsúlyozta Császár Attila polgármester.

– Sajnos a bürokrácia miatt elhúzódtott a kivitelezés elkezdése. Ahogy haladnak előre a munkálatok, úgy a „zsákból is kezd kibújni a szeg”. Most leginkább a bejáratok kérdésköre foglalkoztatja a lakosságot.

Az elmúlt években számtalanszor felajánlottuk a lehetőséget a község lakóinak, hogy a terveket nézzék meg, tanulmányozzák és abban a szűk időkeretben, ami rendelkezésre állt, jelezzék kérdéseiket, észrevételeiket. Szinte senki nem élt ezzel a lehetőséggel, viszont amint elkezdődött a beruházás, mindenki útépítő mérnökké vált.

– *Lehet módosítani menet közben a terveken?*

– A munkálat egy jóváhagyott terv alapján készül, és utólagos módosítás-

ra, addig, amíg a pályázatot el nem számoljuk, nincs lehetőség. Józan paraszti ész diktálta kisebb változásokat, amelyek szinte nem mérhetőek sem pénzben, sem anyagszükségletben, még lehet eszközölni, de nem lehet például valami helyett 50 centivel szélesebbet készíteni.

– *Mire számíthatnak a lakók a sáncokkal kapcsolatban?*

– Ami a sáncokat illeti: ahol nincsen a szélességgel probléma, ott a meglévő sáncoknak a takarítását írja elő a terv, tehát nem lesz fedett sánc, csak azokban az utcákban, ahol helyszűke miatt másképp nem lehet megoldani.

– *Úgy tűnik, a tervek szerint halad a munka...*

– Összességében nagyon jó ütemben halad a munkálat, nagy valószínűséggel idén a végére is fogunk járni, és ha minden jól megy, július elején az addig előkészített útszakaszokra az első rend aszfaltréteg rá fog kerülni. Azután következik a bejáratoknak a rendezése, illetve a sáncok takarítása. Valamikor szeptember hónap folyamán a közlekedésbiztonságot segítő táblák elhelyezésére, illetve a felfestésekre is sor kerülhet. A kisebb problémáktól eltekintve azt tapasztalom, hogy az emberek örülnek a megújult úthálózatnak. Próbálunk mindenkivel szóba állni,

## Engedélyeztetési szakaszban a mezei utas pályázat

Elkészültek a technikai tervek és jelenleg az engedélyeztetési folyamat kellős közepén tartunk a mezei utakra vonatkozó pályázat esetében, amit az országos vidékfejlesztési alapból fizetnek – közölte Császár Attila polgármester. – Sikerült megkapnunk az egyik legnehezebben beszerezhető jóváhagyást a vízügytől is. A tervező kellő körültekintéssel megfelelő méretű és áteresszel rendelkező hidat tervezett a Rákos patakára. Fontos megjegyezni, hogy a vízügyi engedélyt akkor kaphatja meg egy új híd, ha az a legnagyobb árvízben is kellő méretű áteresszel rendelkezik. A vízügy, a vízhozam kiszámítása esetén, száz éves időintervallummal számol. Remélhetőleg, két hónapon belül minden szükséges engedélyt sikerül beszerezni, és ki is tudjuk adni az építkezési parancsot. (D.D.)

elmagyarázni, megmutatni a tervben, mi hogy volt előírva, és azt is meg kell érteni, hogyan ezen változtatni ebben a formában egyelőre nem lehet.

Daczó Dénes

# Jó irányban változtak a törvények

*folytatás az 1. oldalról*

Tudni kell, hogy azokra a jóváhagyásokra voltak fellebbezési idők. A kérelmezők a jóváhagyásokra kaptak igazolást, és tudták, hogy előbb-utóbb ezekre lesznek birtoklevelek. Amit nem tudnak az az, hogy minden úgy is maradt, ahogy volt. A jóváhagyás úgy van, ahogy le voltak téve egykor a kérések, és azt az akkori földosztó bizottság jóváhagyta.

Ezeket módosítani nem áll jogunkban. Ezeket csak törvényszéken, peres úton lehet változtatni. Nagyon sok gond van a nevek körül, mert például a kérést Kovács László adta le, de az anyakönyvi kivonatban Kovács Ladislau szerepel. Ezek mind módosításra szorulnak.

Amit fontos tudni a telekkönyvezésről: ha van birtoklevél, akkor bejegyezhető a tulajdonjog, mint olyan. Ha nincs birtoklevél, vagy a területre csak részben volt jóváhagyás, akkor bejegyezhető a birtoklás. A kataszteri dokumentáció, ami elkészül a telekkönyvezés érdekében, tartalmazhatja a tulajdonjogban szereplő területet, de ugyanakkor feltüntethetik azt a területet is, ami csak birtoklás alatt van. Ha egy terület földtörvény tárgyát képezte, a birtoklevelet az eredeti jóváhagyásnak megfelelően tudjuk kiállítani, és le kell rendezni a jogviszonyt, öröklést, adásvételt, bármit.

A birtoklásra visszatérve, ott előfeltétele az, hogy adót fizetett rá, nálunk nyilvántartásban van úgy a mezőgazdasági részen, mint az adók és az illetékek részen. Nem írja a törvény, hogy hány évet kell nyilvántartásban legyen, hogy birtokolható és bejegyezhető legyen. Ez, úgymond, ránk van hagyva. Kicsi község lévén, tudjuk, hogy családon belül rendezve vannak-e az örökségek, hogy miként szerepel a 86-os kataszteri regiszterben. Igyekszünk kizárni a perek lehetőségét. Tehát,



hogy ne kerüljünk perbe. Viszont, ha földtörvény tárgyát képezte a terület, nem bejegyezhető a birtoklás. Ez a legfontosabb. Fontos, hogy a telekkönyvezésekhez készült dokumentáció teljes legyen. Nálunk az ellenőrzés úgy történik, hogy leteszik az aktacsomót, amiben benne kell legyen a birtoklevél eredeti vagy hitelesített másolata, a birtoklevélen szereplő személyek anyakönyvi aktái, és a kataszteri dokumentáció elektronikusan és nyomtatott, eredeti aláírt példányban. Az ügyfelek kell tudják, hogy ők kell hozzák az anyakönyvi aktákat.

*– A területek mozgására vonatkozóan is vannak alapvezető változások. E téren mit érdemes szem előtt tartani?*

– Külön kell válasszuk a telekkönyvezésnél, a külterületek és a belterületek mozgását. A belterületeknél egyszerű: jönnek, bejegyezték, attól a perctől kezdve eladható, cserélhető, hagyaték tárgyát képezheti, bérbe adható, stb. A külterületeknél viszont, ha be van jegyezve a tulajdonjog a telekkönyvbe, akkor a legkönnyebb, de nem tudjuk kiadni az aktákat egyik napról a másikra. Itt harminc napos határidőt kell betartsunk. Elővásárlási joga van szomszédoknak, bérlőknek, társtulaj-

donosoknak, a román államnak. Ez azt jelenti, hogy le kell tegyen egy kérést, amiben felénk közli az eladási szándékát, bele kell tudja már írni, hogy azt a területet mennyiért szeretné eladni, ki kell függeszteni a hivatalban, és fel kell tegyük a honlapra. Meg kell határozzuk azokat a fizikai, vagy jogi személyeket, akiknek elővásárlási joguk van, feltöltjük a honlapra, elküldjük ugyanakkor a mezőgazdasági igazgatósághoz. Ott is 30 napig nyilvántartják. Amikor letelt a 30 nap és nem jelentkezett senki, és nem közölte velünk a vásárlási szándékát, akkor eladható. Akkor kiadjuk az igazolást, hogy az a terület eladható.

*– A mezőgazdasági regiszterek terén is van változás?*

– Változott a mezőgazdasági regiszterekre vonatkozó jogszabályzat is, bármilyen mozgás történjen, legyen az családösszetétel, az állatok létszáma, bármi, csakis írott kérés alapján módosítunk a mezőgazdasági regiszteren. Bejegyezzük, azt is iktatjuk, mellékeljük, és az alapján engedélyezem úgymond a mozgást benne. Eddig egyszerűbb volt. Nem kértünk annyi mindent most, viszont a külterületeknél kérjük a terület szomszédainak a nyilatkozatát, hogy szándékában áll-e majd megvásárolni, és, hogy tudomást vesz az eladási szándékról. Tehát mindig próbáljuk kizárni azokat az utólagos problémákat, amivel majd szembesülhetünk. Ez a több évi tapasztalatnak köszönhető. Minket is véd, mint hivatal, és a tulajdonost is, úgymond.

*– Mi érdemes tudni, ha valaki telekkönyveztetésre készül?*

– A felmérés előtt kérjük meg a szakembert, hogy jöjjön be a hivatalba. Ha bejön a kataszteri szakember, és elmondja, hogy ő egy bizonyos belterületet fel szeretne mérni, akkor mi meg

tudjuk nézni, hogy hogyan történjen a felmérés. Képezte-e földtörvény tárgyát a terület vagy sem? Bár adott ez a lehetőség, rendszerint fordítva történik, és emiatt végül elhúzódik a telekkönyvezési folyamat. Ez megelőzhető lenne, ha a szakember első lépésként bejönne a hivatalba. Ez csupán pár percet vesz igénybe. Minden belterületnek külön ügycsomója van a hivatalban előkészítve, ami azt jelenti, hogy mi nem kell kezdjük kutatni, hogy ki kérte vissza,

hogyan volt a jóváhagyás. Perceken belül elővesszük, és az a teljes dokumentáció már úgy érkezne be, hogy az jó. Ez fontos.

– *A változások az ingatlanok bejegyzését is érintik?*

– Az építkezési törvénynek a módosítása az épületek bejegyzésénél szakvéleményezést kér, ha nem volt építkezési engedély. Ez eddig nem volt. Ha valaki engedély nélkül építkezett 2001 augusztusa

előtt, akkor bejegyezhető volt az épület, nem kellett semmi szakvéleményezés. Előfeltétele az volt, hogy 5 évre visszamenőleg kifizette az adót, és mi kiadtuk a bejegyzéshez szükséges igazolást. Mostantól a 2001-es év, mint olyan, már nem mérvadó. Bármikor építette azt az épületet, technikai szakvéleményezést kell kérnünk. Azt, hogy mit kell ennek tartalmaznia, a szakvéleményt készítők tudják.

**Lejegyezte: Daczó Dénes**

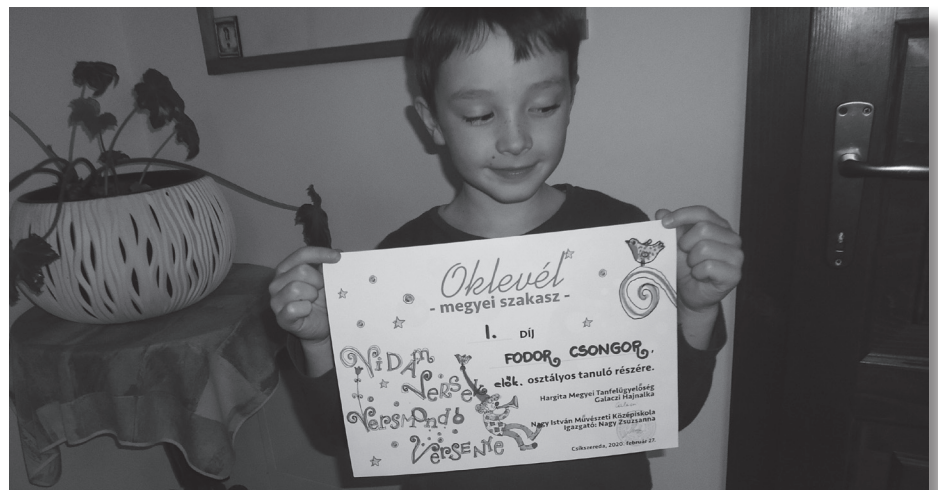
„A vers az, amit mondani kell.”

# Megyei I. díj a Vidám Versek Versmondó Versenyén

**A** Vidám Versek Versmondó Versenye a diákság egyik legnépszerűbb, legkedveltebb irodalmi megmérettetése, hiszen a humor, a jókedv, a derű, a nevetés megédesíti a szürke hétköznapokat. A verseny segít felfedezni a magyar irodalom tréfás írásait, értékes, szórakoztató alkotásait, és nem utolsósorban napjaink humorban bővelkedő irodalmi szövegeit, amelyek megismerése közelebb viszi a diákokat az irodalomhoz, megszeretteti az olvasást, és lelki táplálékot nyújt, hiszen „a költészet az emberiség lelki tápláléka”.

A rendezvény célja: az irodalmi és esztétikai értékek népszerűsítése a tanulók körében, ifjú tehetségek felfedezése és ápolása, a figyelem felkeltése a versek kulturális és irodalmi értékei iránt, valamint közösségépítés az irodalom és a humor eszközeivel.

Amint a vetélkedő elnevezése is sugallja, a diákoknak egy vidám, humoros verset kellett elmondaniuk. Minden évben nagy szeretettel veszünk részt ezen a versenyen. A felcsíki körzeti szakaszt a csíkdánfalvi Petőfi Sándor Iskolaközpontban tartották, ahol a göröcsfalvi elemi iskola előkészítő



osztályos tanulója, Fodor Csongor II. díjat szerzett, majd Csíkszeredában, a megyei fordulón I. helyezést ért el a zsűri döntése alapján az előkészítő, I–II. osztályosok kategóriájában *Csukás István: Sün Balázs* című versével. Gratulálunk a győztesnek, aki teljes átérzéssel, megfejtve a vers üzenetét továbbította a költő gondolatait a hallgatóságnak. Sajnos, az országos döntő elmaradt a járvány miatt.

Ugyanakkor, éppen a világjárvány miatt, különleges tanévet is zártunk, az oktatási intézmények bezárása egyik pillanatról a másikra szakított ki mind-

nyájunkat az élet megszokott rendjéből, és állított olyan kihívások elé, amelyeket korábban nem is képzeltünk volna. Megküzdöttünk a „maradj otthon”, online megtartott tanórákkal. A szülők türelme és támogatása nélkülözhetetlen volt ahhoz, hogy munkánk a digitális térben is folytatódhasson. Köszönöm mindazt a segítséget, amelyet az elmúlt időszakban gyermekeiknek nyújtottak.

Mindenkinek kellemes nyarat, jó pihenést, élményekkel teli vakációt kívánok!

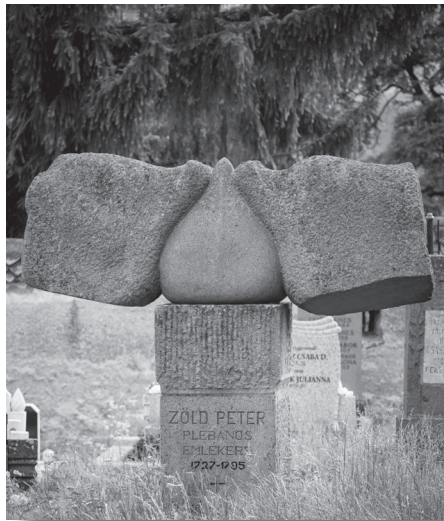
**Szócs Anna, az előkészítő osztály tanítónője**



# Kétszázhuszonöt éve hunyt el Zöld Péter

Madéfalván az iskola, Csíkszeredában egy utca viseli nevét. A madéfalvi templomkertben szobrot állítottak emlékére, a csíkelnei Szent János templom falán emléktáblán örökítették meg a nevét a Beke Istvánéval együtt, csíkrákosi síremléke, Ferencz Ernő szobrászművész alkotása 1978 óta örökdió földi maradványai felett. Zöld Péter emlékét nem fenyegeti a feledés, de talán nem árt egy-egy évfordulón, nemzedékről-nemzedékre felidézni alakját.

Zöld Péter római katolikus lelkész, történetíró Madéfalván született 1727. szeptember 21-én. Rövid ideig a csíksomlyói gimnáziumban tanult, a költészeti és ékes-szólástani osztályt a székelyudvarhelyi jezsuita gimnáziumban, a teológiát és bölcseletet Kolozsváron és Nagyszombatban végezte. 1753-tól Rákoson, majd Kisboldogasszonyon káplán, ezután Szentlélek plébánosa. Határozottan ellenozte a székely határőrség megszervezését. 1763 végén a székely határőrezredek erőszakos felállítására elleni mozgalom élére állt, legfőbb segítői Beke István delnei, Németi József csíkszentmihályi és Szász János csíksomlyói esperesek voltak. A madéfalvi vérengzést követően az egyházi bíróság Beke Istvánt lázításért, Zöld Pétert lázításért és összeesküvésért 4 év várfogságra ítélte. A fogságból többször is megszökött, majd Moldvában a bujdosó csíki székelyek plébánosa lett. Végigjárta a csángó-magyar falvakat, fölkereste a legkeletibb magyar települést, a tatáröldi Csöbörccsöket, ahol 17 év óta nem járt római katolikus pap. Tapasztalatairól beszámolt Batthyány Ignác gr. erdélyi püspöknek, általa került be a magyar történelmi és néprajzi irodalomba a csángó-magyarországi Később amnesztiát kapott. Hazatérve



FOTÓ: DACZÓ DÉNES

SZŐCS JÁNOS TÖRTÉNÉS SZERINT Zöld Péter „nagy lelkierővel, ügyességgel, erős fizikummal és jeles szellemi adottságokkal bíró férfiú volt.”

Hiteles ábrázolás nem maradt róla, viszont fennmaradt egy körözölevélbeli személyleírása 1765-ből. Eszerint „... mintegy 40 esztendő korú, kevésbé közepszerűnél magasabb, erős és egészséges testű, nagyfejű, kicsiny és egybeszedett homlokú, kicsiny, fekete és fényes szemű, hosszú és fekete hajú s bajuszú, beretvált szakállú, fekete és kemény, elhagyott ábrázatú, rövid nyakú, széles vállú, durva járású, ugyan durva, de hangos szavú ember” volt. A menekülő plébános viselete: köpönyeg, fekete lájbi, magyar nadrág és csizma. „Papi köntösit elhagyta magától” – olvasható a körözölevélben.

*Szőcs János: Kétszázhetven éve született Zöld Péter című cikke nyomán. Megjelent a Honismeret, 1997. 3. számában.*

Csíkeldelnén, Csíkszentimrén, végül Rákoson plébános. Csíkrákoson érte a halál 1795. június 25-én. (A Magyar Katolikus Lexikon nyomán)

## Adatok Zöld Péter életéhez Részletek

„(...) 1. MIKOR SZÜLETETT ZÖLD PÉTER? A csíkrákosi róm. kath. plébánia régi anyakönyveit – Bálint Lajos prépost főesperes úr jósága folytán László Imre plébános úr szíves engedélyével – átkutatva, örömmel bukkantam rá a Zöld Péter születési adatára. Ez az egykorú bejegyzés (a benne lévő pár rövidítés felbontásával) így szól: „(1727) 21 Septembris baptizavi infantem Petrum Joannis Zöld de Madefalva patrinus Joannes Szabó cum sua Consorte”. Tehát az akkor Rákos leányegyházaként szereplő Mádéfalván született Zöld Pétert 1727 szept. 21-én keresztelte meg a rákosi plébános. Születése vagy aznap, vagy legfeljebb csak pár nappal azelőtt történt. Akkoriban ugyanis a születést a keresztelés vagy még aznap követte, vagy pedig legfeljebb egy-két nap múlva, így tehát biztosan és határozottan állíthatjuk, hogy Zöld Péter 1727 szeptemberében született. (...) 3. MIKOR HALT MEG ZÖLD PÉTER? Amint Beke Antal (...) adatjelzése nyomán már 1924-ben (...) írtam: 1795 jún. 25-én. A fáradságot nem ismerő Domokos Pál Péter *A moldvai magyarság* c. ismeretes műve mindkét kiadásában a rákosi halotti anyakönyvre hivatkozva, 1795 jún. 27-re teszi Zöld Péter halálát. Ez azonban tévedés, mivel az anyakönyvi bejegyzés nem a halál, hanem a temetés (...) napját jelöli meg, s azt teszi 1795. jún. 27-re. (...) Eszerint a halotti anyakönyvi bejegyzés szerint Zöld Péter 68 éves korában halt meg (...), ellátva „omnibus sacramentis”. A temetést „Székel Cyprián coadiutor”, ferences atya végezte. Zöld Péter élete utolsó hónapjaiban betegeskedett s a 20 évvel fiatalabb Székely C. ferences volt mellette. (...)

Dr. Bitay Árpád  
Erdélyi Múzeum, 1934/7–12.

# TRIANON 100



**M**egemlékeztünk június 4-én. Emlékezett a Gerendely arra a száz évvel ezelőtti trianoni békeparancsra, amelynek aláírása radikális változásokat hozott Közép-Európában, és aránytalanul durván büntette Magyarországot. A paktum következtében Magyarország elveszítette területének 67 és lakosságának 57 százalékát.

A szerződést az első világháború győztes nagyhatalmai, Franciaország, Olaszország és Nagy-Britannia, budapesti idő szerint 1920. június 4-én 16:32-kor írták alá a versailles-i Nagy-Trianon kastély folyosóján. Ezzel szentesítették a történelmi Magyarország szétszakítását. A megcsontított hazában ekkor megszólaltak a harangok, felsírtak a gyárak szirénái, az emberek zokogtak, az egész ország gyászolt, és száz év alatt sem sikerült a társadalom és az egyén szintjén feldolgozni ezt az elképesztő eseményt. A trianoni sokk nyomán rengeteg szépirodalmi és képzőművészeti alkotás született, és a kirekesztettségéből fakadó keserűség megannyi dalt fakasztott.

A Gerendely Férfikórus ezekből a magyar hazafias dalokból Trianon száz éves évfordulójára egy, az eseményekhez méltó, színpadi megemlékezést tervezett, viszont a járvány miatti megszorítások nem tették ezt lehetővé. De nem maradhatott el az emlékezés! A Gerendely repertoárjában bőven szerepelnek ezt az eseményt felidéző dallamok, így egy rövid videó-összeállítással idéztük fel a magyarok gyásznapiját. A felvétel a Bogát-hegyen Bartó Endre segítségével készült. Ezúton is hálásan köszönjük! Továbbá megköszönöm a zenekarnak, Péter Barnabásnak, Bíró Imrének és Dobos Zsoltnak a közreműködést.

A békediktátum aláírásának időpontjában Csíkrákoson – akárcsak minden magyarlakta vidéken – megszólaltak a Kisboldogasszony templomban az emlékezés harangjai és éppúgy, mint száz évvel ezelőtt, sikolyként hasítottak fel az égbe. A Gerendely Férfikórus ajkáról sorra csendült fel az ima a hazáért, a szülőföldhöz való hűség és remény dal-

fohásza. *„Uram, tudd meg, hogy nem akarok élni,/Csak magyar földön és csak magyarul;/Ha bűn, hogy lelket nem tudok cserélni,/Jobb is, ha szárnyam már most porbahull”* – szavalta megemlékezésünk végén *Sajó Sándor: Magyar ének* 1919-ben című versét Fodor Imre, Gerendely-tag.

Az Erdélyi Magyar Televízió, 2020. június 14-i Üzenet szeretettel című műsorában beszámoltam a Gerendely eddigi életéről, tevékenységéről, jelenéről, jövőbeni terveiről. Beszélgettünk az elmúlt pár hónap megpróbáltatásairól, arról, hogy miként élte meg a Gerendely a koronavírus miatti állapotokat, majd a Trianon 100. évfordulójára készült összeállításunkról szóltam. Az idei közös éneklés lehetőségeiről, további tervekről kérdeztek még az interjúban.

Ezúton is nagyon szépen köszönöm az ETV-nek a lehetőséget, hogy egyik legnépszerűbb, legnézettebb adásában bemutathattam a Gerendelyt, és ezáltal Erdély-szerte népszerűsíthettem.

**Regián Melinda**

**A Gerendely Férfikórus vezetője**

# Hattyúk a bányatavaknál



FOTÓ: DACZÓ DÉNES

Több napig hattyúk pihentek a göröcsfalvi bányatavaknál. A nem mindennapi eseményt többen is megörökítették, sokan csak azért látogattak ki a tavakhoz, hogy megcsodálják a látványt. Demeter László biológus érdeklődésünkre elmondta: a nagytestű vízimadaraknál megszokott jelenség, hogy a még nem költő példányok kóborolnak. Egy ilyen csapat látogatott meg minket is.

**V**alószínű, ahogyan a gólyáknál is van, a fiatal példányok, nem költő egyedek kóborolnak – mondta Demeter László. – Ez más, hosszabb életű fajoknál is ismert viselkedés. Kóborlás közben vizet keresnek, röpködnek, felfedezik a helyeket.

A Csíki-medence fölött rendszeresen átvonulnak kisebb-nagyobb csoportokban különböző jellegzetes vízimadarak. A madarak számára a sekély, mocsarasodó tavak az ideálisak, ahol dús a növényzet, bő a táplálék. A hegyek közötti tavak ilyen szempontból nem megfelelőek, itt nincs elegendő táplálék számukra huzamosabb ideig. Ezért is van az, hogy néhány nap után tovább repültek az itt pihenő hattyúk is.

– Egy-egy hosszabb esős periódus után, nyaranta, amikor kialakulnak ideiglenes, de összefüggő nagyobb vizes területek, érdekes vízimadarak jelennek meg, például kócsagok. Van néhány faj, amelyik költ is itt, más fajok csak átvonulnak, esetleg rövid időre megállnak – tudtuk meg a biológustól. – Ami Csíkrákos számára érdekes és jelentős, az a daru. Szerepel a templom tornyán a rajzok között, fel lehet ismerni, érdekes, borzos faroktollai vannak. Tavasi időszakban rendszeresen lehet látni a medencében darvat. Nem százévente egyszer bekövetkező esemény, de érdekes, nagyon szép jelenség.

Demeter László szerint az lenne jó, hogy minél több ilyen vizes területünk legyen, ezért is fontos, hogy a jövőben a vízzel okosabban gazdálkodjunk.

– Pár száz éve nemcsak az árterek vizes területeivel gazdálkodtak aktívan az itt élők. Egyszerű technikákkal ideoda vezették a vizet. Elég sok halastómaradvány van a medence oldalában, az elődök egyszerűen eltorlaszoltak egy-egy részt a hegyi patakok mentén, majd a víz energiáját kihasználva malmokat, fűrészeket állítottak fel. (D. D.)

## Népi fafaragó műhelymunka

Antal Tibor fafaragó mester irányításával 234 órát magába foglaló elméleti és gyakorlati képzés, műhelymunka kezdődik a Bogátalji Mozgalom Egyesület Csíkrákos és Göröcsfalva szervezésében.

A képzéshetente két alkalommal, alkalmanként háromórás gyakorlati foglalkozásból és elméleti felkészítőkből áll. A műhelymunkán tíz, 16 év fölötti résztvevő sajátíthatja el a népi fafaragás alapjait, a székely kapu faragásának, ácsolásának és felállításának mozzanatait. Az elméleti oktatáson megismerkedhetnek a Székelyföldön használatos motívumkincs jelentésével, a képírás értelmezésével. A múltban leginkább rovásírással készültek a székely kapuk feliratai, ezért az elméleti képzés részeként a székely-magyar rovásírás elsajátítására is alkalom lesz. Az ingyenes képzésen a helyek száma korlátozott. A program július 1-jétől kezdődik, jelentkezni a polgármesteri hivatal titkárságán lehet, naponta 9 és 14 óra között.

*A program támogatója az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő – Csoóri Sándor Alap.*



### IMPRESSZUM

**Csíkrákos község lapja.** Kiadja: a Bogátalji Mozgalom – Csíkrákos és Göröcsfalva.  
Elérhetőségünk: Csíkrákos, Fő út 232. szám,  
hivatal@rakos.ro; www.rakos.ro

